

Niedoceniane a potrzebne: edytorstwo literatury dla dzieci i młodzieży

Tematem przewodnim prezentowanego numeru „Sztuki Edycji” jest edytorstwo literatury dla dzieci i młodzieży. Należy podkreślić, że oferta wydawnicza skierowana do młodego odbiorcy jest dziś liczna i zróżnicowana. Potwierdzeniem są liczby obrazujące rozwój tego sektora rynku książki w Polsce. Otóż według danych Biblioteki Narodowej (*Ruch wydawniczy w liczbach*) w 1991 roku ukazało się prawie 500 tytułów dla dzieci i młodzieży, w 2000 roku było ich ok. 800, a w 2019 roku ok. 4,4 tys. (łącznie z komiksami). Jak wynika z badań prowadzonych przez Bibliotekę Analiz (*Rynek książki w Polsce*), publikowanie książek literackich dla młodego odbiorcy staje się coraz bardziej dochodowe. Warto jeszcze przypomnieć, że tego typu publikacje są dziś dostępne w wielu miejscach. Nie tylko w księgarniach stacjonarnych i internetowych czy kioskach, ale także w różnych sieciach sklepów wielobranżowych, a nawet – na stacjach benzynowych.

Mimo rozwoju tej części rynku wydawniczego (na ziemiach polskich od ok. 200 lat) problematyka edytorstwa literatury dla dzieci i młodzieży nie cieszyła i nie cieszy się zbyt dużym zainteresowaniem badaczy. Taki stan rzeczy może wynikać ze statusu literatury dla młodego odbiorcy w naukowej (szczególnie literaturoznawczej) refleksji, gdzie wciąż dość powszechne jest myślenie o tej twórczości jako „niższej”, „mniej artystycznej” i niewymagającej pogłębionych badań. Tymczasem autorzy zgromadzonych tu artykułów, studiów i komentarzy do źródeł ukazują, jak ważne i zarazem interesujące

są zagadnienia dotyczące szeroko rozumianego edytorstwa piśmiennictwa (zwłaszcza literackiego) adresowanego do dzieci i młodzieży.

Czytelnicy nowego numeru „Sztuki Edycji” znajdą w nim treści związane przede wszystkim z kilkoma obszarami. Pierwszym zagadnieniem jest estetyka książki: teksty Elżbiety Jamróz-Stolarskiej, Elżbiety Zarych oraz Natalii Paprockiej i Agnieszki Wandel. Drugi obszar tematyczny to edytorstwo lektur szkolnych: teksty Alberta Walczaka i Magdaleny Bizior-Dombrowskiej. Trzeci obejmuje edycje utworów dla dzieci funkcjonujące raczej poza kanonem szkolnym: teksty Marcina Lutomińskiego, Zbigniewa Chojnowskiego i Bożeny Hojki. Czwarty krąg zagadnień to wybrane, osobne zjawiska dawne i współczesnego rynku wydawniczego: teksty Katarzyny Barcik, Anny Raczyńskiej, Janusza Kosteckiego i Małgorzaty Rowickiej oraz Justyny Zyśk. Piątym obszarem tematycznym są namysł i propozycje dotyczące edycji źródeł archiwalnych związanych z literaturą dla młodego odbiorcy: teksty Justyny Staroń i Macieja Wróblewskiego. Oczywiście, zarysowane tu kręgi zagadnień nie funkcjonują w izolacji, a wprost przeciwnie – zazębiają się i nierzadko przenikają.

Tradycyjnie w numerze „Sztuki Edycji” jest także miejsce na inne zagadnienia edytorskie, niezwiązane z tematem przewodnim, które również mogą okazać się inspirujące zwłaszcza dla bibliologów, edytorów i historyków literatury. Tym razem są to teksty poświęcone rękopisowi *Pieruszej Szopki Reflektora* (Justyna Teterwak, Aleksander Wójtowicz), wizualnym i perswazyjnym aspektom druków ulotnych z lat 1918–1939 (Marcin Poprawa), a także rozmaitym tekstom kultury w ujęciu Antoniego Czyża (Krzysztof Obremski).

Marcin Lutomiński

STUDIA TEKSTOLOGICZNE I EDYTORSKIE

Sztuka Edycji

2/2020

Edytorstwo literatury
dla dzieci i młodzieży

pod redakcją *Marcina Lutomińskiego*

Przewodniczący Rady Naukowej

Mirosław Strzyżewski (mistrz@umk.pl)

Rada Naukowa

Kajsa Andersson (The University of Örebro)

Tomasz Chachulski (IBL PAN i UKSW)

Andrea De Carlo (Universita degli Studi di Napoli „L'Orientale”)

Janusz Degler (UWr)

Grażyna Halkiewicz-Sojak (UMK)

Maria Kalinowska (UW)

Joanna Pietrzak-Thébault (UKSW)

Zbigniew Przychodniak (UAM)

Bartłomiej Szleszyński (IBL PAN)

Recenzenci numerów z 2020 roku

Grzegorz P. Bąbiak (UW)

Tomasz Bierkowski (ASP w Katowicach)

Tomasz Chachulski (IBL PAN i UKSW)

Wanda Ciszewska-Pawłowska (UMK)

Janusz S. Gruchała (UJ)

Agnieszka Karpowicz (UW)

Grzegorz Leszczyński (UW)

Dariusz Pachocki (KUL)

Janusz Pasterski (UR)

Magdalena Piskała (IBL PAN)

Andrzej Radomski (UMCS)

Michał Rogóż (UP im. KEN w Krakowie)

Sławomir Sobieraj (UPH w Siedlcach)

Barbara Szargot (UJD)

Maciej Szargot (UŁ)

Agata Szydłowska (ASP w Warszawie)

Grażyna Tomaszewska (UG)

Aleksander Wójtowicz (UMCS)

Violetta Wróblewska (UMK)

Elżbieta Zarych (UJ)

Mariusz Zawodniak (UKW)

Redaktor Naczelna

Agnieszka Markuszevska (amarkusz@umk.pl)

Sekretarz Redakcji

Joanna Kulczewska (j.kulczewska@doktorant.umk.pl)

Tłumaczenie streszczeń

Jacek Wełniak

Projekt okładki i opracowanie graficzne

Tomasz Jaroszewski

Skład

Dariusz Żulewski

Wykorzystane w numerze skany pochodzą ze zbiorów Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona (s. 48, 63, 64, 108, 115, 116, 136, 185–187, 192–197, 202 i 210), Narodowego Archiwum Cyfrowego (s. 184), Muzeum Lubelskiego, Oddziału Literackiego im. Józefa Czechowicza (s. 148) oraz Archiwum Państwowego w Kielcach (s. 172–174). Skany ilustracji zamieszczonych w artykułach pochodzą ze zbiorów własnych autorów.

www.sztukaedycji.umk.pl

Pierwotną wersją prezentowanego numeru „Sztuki Edycji” jest wersja elektroniczna dostępna w systemie Open Access

ISSN 2084-7963 (print)

ISSN 2391-7903 (online)

Printed in Poland

© Copyright by Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Toruń 2020

WYDAWNICTWO NAUKOWE

UNIWERSYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA

Redakcja: ul. Gagarina 5, 87-100 Toruń

tel. +48 56 611 42 95, fax +48 56 611 47 05

e-mail: wydawnictwo@umk.pl

Dystrybucja: ul. Mickiewicza 2/4, 87-100 Toruń

tel./fax: +48 56 611 42 38, e-mail: books@umk.pl

www.wydawnictwoumk.pl

Druk na zlecenie: Wydawnictwo Naukowe UMK
ul. Gagarina 5, 87-100 Toruń